

*** سر اغاز - مجتبی گهستونی**

مشاهده نقش برجسته‌های متعدد در ارتفاعات خوزستان از زنان، همچنین وجود سردیس‌ها، مجسمه‌ها و پیکرک‌هایی که به زنان اختصاص دارد، وجود یک مجسمه نیم تنه تاریخی از یک زن در آرمستان‌های شمال خوزستان، وجود داستان‌هایی تاریخی که نقش اصلی آن را زنان بازی می‌کنند، وجود نقوش اشیا زئانه بر روی سنگ‌مزارهای تاریخی خوزستان، تولید انواع صنایع‌دستی و حضور قملی و البته پرقدرت زنان در صحنه‌های اجتماعی و اداره کانون گرم خانواده ایرانی همه گواه از نقش بی‌بدیل زن از گذشته تا به امروز دارد.

خوزستان با وجود اقوام مختلف کلکسیونِ است از فرهنگ‌های مختلف که زنان در شکل دادن آن تاثیر شگفت انگیزی داشته و دارند.

برای هر انسانی که در زمانه کنونی زندگی می‌کند آشنایی از احوالات انسان‌های تاریخی جالب توجه است. اینکه زنان در دوران کهن امورات خود را چگونه سپری می‌کردند و نگاه مردان به زنان چگونه بوده است و نظرات خود را چگونه بیان می‌کردند و یا در تصمیم‌گیری‌ها چه نقشی داشتند تنها بخش اندکی از پرسش‌هایی است که به ذهن خطور می‌کند. با نگاهی به مهرها، سردیس‌ها، سنگ نگاره‌ها و برخی اشیا می‌توان به گوشه‌ای از نقش زن در دوران باستان پی برد. از مهری با تصویر که در یک روی تصویر زن و مردی در لباس ایرانی و در روی دیگر زنی نشسته پرنده‌ای را برای بازی به دخترش می‌دهد. یا در نقاشی که ملکه مصادر از اولین هزاره قبل از میلاد تا نگاره‌ای از سنگ آهک که نشانه زنی در جامعهی ایرانی را نشان می‌دهد. یا سرمه‌داهای برنزی که به شکل زنی با لباس چین‌دار هخامنشی و البته مهر زنی با لباس چین‌دار ایرانی و یا زنی ایرانی در حال پذیرایی نشانه‌هایی از موقعیت زن را نمایان می‌کند. در دوره‌هایی نقش اجتماعی زنان برجسته و در دوره‌هایی هم مدیریت زنان در امور خانه جایگاه خاص خود را داشته است.

نقش اجتماعی زنان در ایران پیش از ورود آریایی‌ها

هتل‌ها دلار می‌خواهند!

هزینه یک شب خوابیدن در ارزان‌ترین هتل‌های ایران برای یک نفر حدود ۴۰۰ هزار تومان خرج برمی‌دارد. هتل‌ها با این توجیه که این مبالغ برای مسافران خارجی پولی نمی‌شود، درخواست عرضه خدمات با نرخ ارزی را دارند.

این مطالبه هتلداران نه تنها تازه نبوده که بارها مطرح و پیگیری شده که هر بار با مخالف‌هایی روبه‌رو شده است. براساس مقررات وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، نرخ خدمات برای گردشگر داخلی و خارجی باید «یکسان» و بر مبنای «ریال» باشد، اما بهانه هتلداران برای طرح چنین مطالبه‌ای، رفتار متناقض وزارتخانه متبوع است که نرخ بلیت موزه‌ها را برای گردشگر داخلی و خارجی متفاوت تعیین کرده است.

هتلداران معتقدند با توجه به نوسانات نرخ ارز، تورم و متعاقب آن افزایش هزینه‌ها به ویژه در بخش مواد خوراکی، نگهداری اقامتگاه و دستمزد‌ها، دریافت هزینه‌ها به ریال، «ظلم مضایف» است. بارها گفته شده که ارائه خدمات به ریال به مسافر خارجی شبیه پرداخت یارانه به خارجی‌هایی است که به ایران سفر می‌کنند.

پیش‌تر که بحث ارزی شدن نرخ هتل‌ها مطرح شده بود، یکی از اعضای جامعه هتل‌داران ایران گفته بود: «یک هتل پنج‌ستاره در ایران از گردشگر خارجی ۲۵ تا ۳۰ دلار می‌گیرد، در حالی که این نرخ در کشورهای اروپایی بین ۲۵۰ تا ۳۰۰ دلار است. بنابراین یکی از درخواست‌های ما که انتظار داریم هر چه زودتر نسبت به آن تصمیم‌گیری و راهگشایی شود، تعیین تکلیف در ارتباط با نرخ ارزی است. اگر نرخ ارزی متناسب با

به فلات وسیع و گسترده در آثار باستانی ثبت گردیده است. درحدود ده هزار سال پیش از میلاد، در عصر شکارگری، زنان نگهبان آتش و احتمالا سازندهی ابزار بوده‌اند. در طول هزاره‌های هشتم و هفتم پیش از میلاد، زنان از چنان نقش‌های متنوعی در امور زندگی برخوردار بودند که جنبه‌ی الوهیت پیدا کردند و به صورت نماد پرستش در آمدند. در هزاره‌ی پنجم قبل از میلاد، زنان در کارهای سفالگری، کشاورزی و بافندگی فعال بودند. در اواخر هزاره‌ی دوم قبل از میلاد میوه‌چینی، شیردوشی و دام پروری در زمره‌ی کار زنان محسوب می‌شد. تا در این دوران مادرسالاری پایه‌ی سازمان اجتماعی بود.

در دوران مادرسالاری، شوهران به خانواده‌ی زنان ملحق می‌شدند و این‌ زنان بودند و به فعالیت‌های تولیدی سامان می‌دادند. (زن در ایران باستان/ فروغ

علیزاده/ نشر شورافرین ۱۳۹۲)

در هنر دیوانی هخامنشی تصاویر زنان به کار نرفته است. فقط تعداد محدودی نقش حکاکی شده هخامنشی از نیم رخ زنانی با موهای بلند بافته شده یا فر به دست آمده است. با این حال نمی‌توان هنر ایلام زنان را نمی‌توان نادیده گرفت. در آثار شناخته شده‌ای چون مجسمه بزرگ برنزی ملکه ناپیراسو، نقش برجسته زنی رسینده، نقش برجسته‌های صخره‌ای مالمیر و روی مهرهای استوانه‌ای می‌توان نقش زنان را دید. با این حال هنر صخره‌ای الیمایی عملا تصاویر زنان را نشان نمی‌دهد. البته برخی کارشناسان یکی از دو فرد سمت چپ شاهزاده لمیده بر تخت در تنگ سروک را یک زن می‌دانند.

در ادامه این نوشتار برای نمونه و آشنایی به معرفی برخی از اسناد و سازه‌هایی که معرف حضور زنان در دوره‌های تاریخی است پرداخته می‌شود.

گنجینه درون یک آرامگاه که در سال ۱۹۰۱ ضمن کاوش‌های باستان شناسان فرانسوی در جنوب شرقی تپه آکروپل شوش در عمق شش متری یک تابوت برنزی به دست آمد درون این تابوت چند نوع ظرف‌های مرمرین و دو بشقاب گرد نقره و یک گردن بند طلایی بسیار نفیس و طرق زرین آراسته به جواهر و دو بازو بند و دو تکه دیگر جواهر بود که به موزه لور منتقل شد. از وجود دو سکه درون مقبره و

اندازه خشت‌های خام اطراف آن گور و طرح و نقوش اشیا پیدا شده معلوم گردید که جسد و دفینه همراه آن مربوط به سده چهارم پیش از میلاد است و بر حسب تشخیص کاوشگران، جسد زنی از شاهزادگان و یا سرداران بوده است. زیرا هیچ سلاحی که معمولا همراه سرداران و شاهزادگان دفن می‌نمودند در این مقبره نبوده و به علاوه استخوان‌های ظریف و کوچک است. (شوش بهشت شهرهای ایلام / عباس قدیانی / انتشارات فرهنگ مکتوب)

خدمات هتل‌ها باشد، می‌توانیم برای هموطنان‌مان در ازای آن تخفیف‌هایی قائل شویم. نرخ ارزی هتل‌ها باید با استاندارد جهانی متناسب باشد. البته نرخ ارزی در کشورهای مختلف تفاوت‌هایی دارد. ما می‌توانیم در سطح خدمات هتل‌های خودمان نرخ ارزی متناسبی تعیین کنیم که عواید آن هم به صنعت گردشگری و هتلداری برسد و هم به مردم و هم این‌که هتل‌ها دست‌شان برای در نظر گرفتن تخفیف‌های ویژه برای گردشگران داخلی و هموطنان بازر ت باشد. معنای حرف من این است که ما به جای این‌که سوسپد را به گردشگران خارجی بدهیم، آن را برای هموطنان خودمان در نظر بگیریم. اگر نرخ ارزی هتل‌ها افزایش یابد، گردشگران داخلی می‌توانند از تخفیف‌های ویژه هتل‌ها بهره‌مند شوند.»

با این وجود، اعتقاد مخالفان این طرح بر این است که ارائه خدمات ارزی منجر به تغییر و افزایش قیمت‌ها برای مصرف‌کننده داخلی خواهد شد. به ویژه آن‌که بسیاری از شهرهای ایران در مسیر سفر خارجی‌ها نیستند و ارزی شدن خدمات رقابت و شرایط نابرابری را برای آن‌ها پیش می‌آورد و مسافران داخلی را متضرر می‌کند.

از سوی دیگر، رئیس انجمن دفاتر خدمات مسافرتی ایران نیز معتقد است این رفتار منجر به ایجاد رانت می‌شود و با اشاره به کاهش اقامت در اوج پیک سفرهای داخلی و خالی ماندن ظرفیت برخی هتل‌ها، گفته است: با این رفتارها (تعیین نرخ ارزی) از ورود توریست به کشور جلوگیری می‌شود. وقتی این کار را انجام می‌دهید مسافر مقصدش را عوض می‌کند.

اگرچه بسیاری از مجربان و برنامه‌ریزان سفر با توجه به محدودیت‌ها و دشواری‌های اقتصادی و اجتماعی که برای گردشگری پیش آمده، به ویژه در دوران کرونا به هتل‌ها حق می‌دهند که شرایط دشوار را به این شکل جبران کنند، اما به

نگاره‌های زنان در دوران باستان در خوزستان

امروزه از یک تندیس مهم یک زن در موزه لورور پاریس نگهداری می‌شود که از آن به عنوان تندیس مرغی ناپیرآسو نام برده می‌شود توسط ژاکوب دو مورگان در حفريات شوش در غرب استان خوزستان کشف شد.

تندیس ناپیرآسو همسر اونتاش ناپیریشا پادشاه ایلام یکی از آثار به جا مانده از تمدن ایلام است که قدمت اثر به ۱۲۵۰ سال پیش از میلاد باز می‌گردد. این تندیس که با لایه‌ای از مس و طلا روی قالب برنزی ساخته شده، حدود ۱۳۰ سانتی‌متر ارتفاع، ۷۰ سانتی‌متر عرض و ۱۷۵۰ کیلوگرم وزن دارد. به گفته دکتر پیر آمیه، متخصص تمدن ایلامی درموزه لورور درباره این مجسمه چنین گفته است: این تندیس نه تنها اثری هنری بلکه نقطه اوجی در هنر ریخته‌گری

مفرغ است که حضور صنعتگرانی فوق العاده ماهر و چیره دست را در سرزمین ایلام نشان می‌دهد. این مجسمه بزرگ ترین اثر فلزی متعلق به شرق باستان است که حتی در مصر، بابل و آناتولی هم نظیر آن دیده نشده است.

این تندیس اثر هنری بسیار با اهمیتی است که به قصد بزرگداشت و تکریم شهپانوی ایلامی ساخته شده و در واقع ارزش و اعتبار زن را نشان می‌دهد. روی دامن حاشیه‌دار این مجسمه، نام ملکه و خدایان بزرگ شوش به خط میخی ایلامی حک شده‌است. در دست چپ ملکه انگشتری وجود دارد که احتمالا حلقه عروسی او می‌باشد. تندیس ناپیرآسو در موزه لئورر نگهداری می‌شود. تندیس توسط ژاکوب دو مورگان، باستان‌شناس فرانسوی، در سال ۱۹۰۳

میراث فرهنگی یکشنبه ۲۴ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۲ سال دوازدهم شماره ۱۶۴۲

کشف گردید. یکی از نکته‌های حائز اهمیت گوشش ملکه ناپیرآسو، نوشته های حاشیه دامن این تندیس از زبان این بانو است که چنین آمده‌است: «من ناپیرآسو همسر اونتاش ناپیریشا هستم. هر کس که بخواهد مجسمه مرا تصرف کند، هر کس که بخواهد آن را درهم بشکند، هر کس که این کتیبه را خراب کند و یا نام مرا پاک کند، باشد که مورد غضب خدایان اینشوشیناک، نپ ایریشا و کبیریریشا قرار گیرد و نام و نسلش از میان برداشته شود.»

در شمال خوزستان و در کوهستان جنوبی شهر ایده آثار یک اشکفت که نام سلمان را بر آن نهاده‌اند، نقش برجسته هایی وجود دارد که نگاره‌هایی از زن هم بر آن نمایان است. اولین نقش برجسته اشکفت سلمان نیایش هانی پادشاه محلی آیاپیر به همراه وزیرش شورتوروو و خانواده او است. شاه در جلو ایستاده و همگی آستین کوتاه بر تن دارند و بدون کفش هستند در این میان زن‌هانی به نام هوهین یا آمانتا پشت وزیر ایستاده است. در نقش برجسته شماره دو اشکفت سلمان، هانی پادشاه محلی به همراه همسر و پسرش ایستاده است. در حالت ایستادن آنها احترام دیده می‌شود. حالتی که همسر هانی دارد همانند حالتی است که مجسمه ۱۸۰۰ کیلوگرمی به دست آمده از شوش ناپیراسو همسر پادشاه ایلام میانه اونتاش گال دارد. تصویر نقش زن با وقار نشان از اهمیت زن در دوران ایلامی دارد. سه سنگ نیشته بر پوشاک نیایشگران وجود دارد.

از دیگر سنگر نگاره‌هایی که تصویر مشخصی از یک زن را نشان می‌دهد و در موزه لور فرانسه در معرض نمایش است به سنگ نگاره زن ایلامی و ندیمه اختصاص دارد که در چغازنبیل شوش یافت شده است. این سنگ نگاره‌ی زن ایلامی و ندیمه از برترین آثار باستانی متعلق به این تمدن می‌باشد که توسط ژاک دو مورگان که باستان‌شناس و محقق فرانسوی است، پیدا شده است که قدمت آن به سده‌ی هفتم و هشتم پیش از میلاد مسیح باز می‌گردد.

از این سنگ نگاره به عنوان تصویری نمایان از آداب و رسوم تمدن ایلام و ارزش زن در آن دوران نام برده می‌شود. در این اثر هنری زیبا زنی ایلامی به

تصویر کشیده شده است. تصویر این زن با جزئیات و ظرافت نگاشته شده است، به گونه‌ای که به زیبایی موهایش را آراسته، روی چهار پایه‌ای نشسته و در حال نخ ریزی می‌باشد، رو به رویش بر روی میز غذا گذاشته شده است که کاملا مشخص است آن غذا ماهی است، ندیمه‌ی این زن پشت او ایستاده و او را باد می‌زند. گفته می‌شود که این سنگ نگاره تاریخی کاربرد تزئینی و یادبود داشته و از سنگ بیتومین در ابعاد ۹۲۰ در ۱۲۰ میلی متر ساخته شده است.

سه ستاره ۴۳ واحد، دو ستاره ۵۰ واحد و یک ستاره ۳۳ واحد بوده است.

به نظر می‌رسد متولیان وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و همینطور هتلداری به جای اصلاح شیوه‌های مدیریتی و خدماتی و ارائه تسهیلات و امکانات پایدار که می‌توانند به بقا و حفظ صنعت هتلداری ایران کمک کنند، آسان‌ترین روش را برای جبران هزینه و خسارت‌ها برگزیده که هتل را به عنوان «کالایی لوکس» از دسترس قشر بیشتری از مردم خارج می‌کند.

کرونا به به‌سازی آموزش نیروی انسانی و کیفیت خدمات روی آورند، اما کاهش درآمد و کمبود مسافر، هتل‌ها را بیشتر به سمت تعطیلی کشاند تا از تقای خدمات، پیش از کرونا نیز وضعیت کیفیت خدمات در هتل‌ها به استناد آمارهای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی اما در سال ۲۰۰۶ این روز، جهانی موجود در کشور ۱۵۲ هتل، گواهی کیفیت گرفته‌اند که حدود ۱۲ درصد هتل‌ها را شامل می‌شود. سهم هتل‌های پنج‌ستاره از این مجموعه ۸ واحد، چهارستاره ۱۸ واحد،

به بهانه روز جهانی «پرنندگان مهاجر» عنوان شد؛

درخواست انجمن پرنده‌شناسی از وزارت میراث‌فرهنگی درباره تعیین تکلیف روز «پرنده‌نگری»

بود که معاهدات جهانی ایجاد شد تا تمامی کشورهای مسیر مهاجرتی پرنندگان این اقدامات را انجام دهند. هاشمی تاکید کرد: یکی دیگر از دلایل گرمیاداشت روز جهانی پرنندگان مهاجر این بود که با افراد عادی جامعه راحت‌تر ارتباط برقرار و خیلی ساده‌تر این‌گونه مسائل را بیان کنیم چراکه ما نمی‌توانیم معادلات و تحقیقات خیلی پیچیده حفاظتی و مهاجرتی پرنندگان را به‌صورت علمی و با یک درک ساده و همه‌فهم بیان کنیم.
اماگذاری برخی روزها مانند روز جهانی پرنندگان مهاجر می‌تواند این کار را برای ما انجام دهد.

مجموعه نیز دو مورد از بزرگ‌ترین و قوی‌ترین معاهدات درمورد حفاظت از پرنندگان مهاجر در جهان هستند. وی درباره علت ایجاد این دو معاهده بزرگ گفت: به علت جابه‌جایی پرنندگان از هر کشوری به کشور دیگر، به مرور زمان جامعه جهانی متوجه این موضوع شد که ما نمی‌توانیم تنها با سرمایه‌گذاری و حفاظت از گونه‌های یک کشور، آن‌ها را حفظ کنیم چراکه پرنندگان مهاجر از چندین کشور می‌گذرند و اگر دیگر کشورها این حفاظت را انجام ندهند، کل هزینه و انرژی‌شان محکوم به شکست خواهد شد چون پرنندگان از بین می‌روند. بدین جهت

مهاجر زمستانی است که شعار «آب، حافظ حیات پرنندگان» برای آن انتخاب شده است.علیرضا هاشمی مسئولان وزارت میراث فرهنگی و گردشگری اصلاح و تغییر تاریخ این مناسبت به ۲۲ مهر ماه را درخواست کرد. روز جهانی پرنندگان مهاجر (World Migratory Bird Day) یک کمپین برای افزایش آگاهی و تاکید جهت حفاظت از پرنندگان مهاجر و زیستگاه آن‌ها است. هرساله دومین شنبه از ماه‌های می (اردیبهشت‌ماه) و اکتبر (مهرماه) به عنوان روز جهانی پرنندگان مهاجر شناخته می‌شود. امسال ۲۳ اردیبهشت‌ماه روز جهانی پرنندگان

کامل تخریب‌شد که این موضوع، صورت‌جلسه و گزارش آن برای اعلام‌جرم و شکایت و به اداره کل میراث فرهنگی استان اصفهان ارسال شد.

یکی از ویژگی‌های کوی محله نو در اصفهان، قرارگرفتن چند خانه تاریخی در کنار یکدیگر و ایجاد یک بافت است که برای نمونه می‌توان به قرارگرفتن خانه‌های تاریخی حاجی شکری، اکبر طوسی‌زاده و حاج مصورالملکی در کنار یکدیگر اشاره کرد که متأسفانه خانه تاریخی حاجی شکری بعد از چندبار اقدام مالک برای تخریب، روز گذشته به‌طورکامل تخریب شد. تخریب گسترده خانه‌های تاریخی اصفهان توسط مالکان آن‌ها طی سال‌های گذشته نشان می‌دهد که ضرورت وجود قوانین بازدارنده و الزام مالکان به بازسازی بیش از پیش موردنیاز است.

تخریب خانه تاریخی حاجی شکری؛

جای خالی قوانین بازدارنده تخریب خانه‌های تاریخی

فرهنگی استان اصفهان افزود: در مورد خانه تاریخی حاجی شکری نیز که در یکی از محوره‌های تاریخی شهر اصفهان قرار داشت تذکرات و اخطارهای متعددی به مالک خانه داده‌شده بود، ولی علیرغم این تذکرات، مالک آن چند بار نسبت به تخریب این خانه تاریخی

روز گذشته خانه تاریخی حاجی شکری که در محدوده خیابان طالقانی و کوی محله نو، بین دوخانه تاریخی «حاج محمدحسین مصورالملکی» و «اکبر طوسی زاده» قرار داشت با اقدام مالک آن به‌طور کامل تخریب شد.

سرهنگ علی بابایی ضمن ابراز تأسف از تخریب کامل این خانه تاریخی گفت: گشت‌های ادواری یگان حفاظت میراث فرهنگی استان اصفهان همواره در حال پوشش حفاظتی محوره‌های تاریخی استان هستند که در موارد مختلف و در صورت وقوع جرم، به اداره کل میراث فرهنگی استان اعلام‌جرم می‌شود.

فراننده یگان حفاظت میراث